

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	--------------	--------	--------	--------

Τα κρίσιμα στοιχήματα της επόμενης ημέρας

Τα μέτρα που πρέπει να εφαρμόσει η κυβέρνηση και το νέο πακέτο βοήθειας

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Η **επόμενη ημέρα** της ψήφισης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου και του εφαρμοστικού νόμου βρίσκει τους πάντες σε μια εξαιρετικά δύσκολη θέση: την κυβέρνηση γιατί πρέπει να εφαρμόσει μέτρα που δεν θέλει και εν πολλοίς δεν πιστεύει και τους Ευρωπαίους επειδή πρέπει να βρουν χρήματα για το νέο πακέτο βοήθειας, που δεν θέλουν να δώσουν. Την ανάγκη φιλοτιμία ποιούμενοι, σήμερα το βράδυ το Eurogroup σε έκτακτη τηλεδιάσκεψη θα κάνει ό, τι χρειάζεται για να αποδεσμευθεί η 5η δόση. Ωστόσο, η αγωνία για το νέο σχήμα χρηματοδότησης πιθανότατα θα παραταθεί (έως τις 11 Ιουλίου στην καλύτερη ή έως τον Σεπτέμβριο στη χειρότερη περίπτωση) έως ότου κυβερνήσεις της Ευρώζωνας και τράπεζες συμφωνήσουν στο πώς και πόσο της συμμετοχής του καθενός. Το παραπάνω σχήμα είναι μάλλον υπερπλούστευμένο σε σχέση με την κρι-

Η Ευρωζώνη θα πρέπει να βρει το σημείο τομής μεταξύ πολιτικών επιδιώξεων και οικονομικών συμφερόντων, ώστε να κλείσει το νέο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα.

σιμότητα της κατάστασης και την πολυπλοκότητα του προβλήματος, γεγονός που υποκρεώνει τους εμπειρογνώμονες της τρόικας να κάνουν εκκόντες - άκοντες «διακοπές» στην Ελλάδα. Θα έρθουν στο τέλος Ιουλίου στην Αθήνα για έναν ενδιάμεσο έλεγχο. Σε ό, τι αφορά την κυβέρνηση:

1. Πρέπει να εφαρμόσει μέτρα εκτιμώμενης δημοσιονομικής απόδοσης 6,7 δισ. ευρώ σε διάστημα λιγότερο των έξι μηνών. Το ασφυκτικό χρονικό πλαίσιο αρκεί από μόνο του για να συντηρήσει την αβεβαιότητα. Δεν αρκεί να επιβάλεις φόρους, πρέπει και να τους εισπράξεις κι αυτό προϋποθέτει ότι κάποιος έχει να τα δώσει και κάποιος άλλος μπορεί να τα εισπράξει. Στην παρούσα φάση δεν έχει εισπραχθεί ακόμη ούτε το ΕΤΑΚ του 2009, ενώ δεν έχει ολοκληρωθεί η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων. Το να εκτροχιασθεί το πρόγραμμα τους επόμενους μήνες απλώς και μόνο λόγω της αδυναμίας της πολιτικής ηγεσίας και της δημόσιας διοίκησης να προσαρμοσθούν στο χρονικό διάγραμμα είναι ένας πραγματικός κίνδυνος.

Το Μεσοπρόθεσμο εκτός από επι-

πλέον φορολογικά έσοδα 2 δισ. ευρώ για φέτος προβλέπει ότι πρέπει να κλείσουν ή να συγχωνευθούν οργανισμοί ώστε να εξοικονομηθούν έως το τέλος του έτους επιπλέον 540 εκατ. ευρώ. Τα ασφαλιστικά Ταμεία πρέπει να μειώσουν τις δαπάνες τους και τις κοινωνικές παροχές κατά 1,2 δισ. ευρώ και παράλληλα να αυξήσουν τα έσοδά τους κατά 629 εκατ. ευρώ.

2. Πρέπει να προωθήσει άμεσα δύσκολα νομοθετήματα (το ενιαίο μισθολόγιο και οι περικοπές στα κοινωνικά επιδόματα είναι τα βασικότερα) που είναι δεδομένο ότι θα τη φέρουν αντιμετώπι με τον σκληρό πυρήνα της εκλογικής της βάσης και με τον βαθιά ριζωμένο λαϊκισμό που διαμόρφωσε την κατ' ευφημισμόν κοινωνική πολιτική της μεταπολίτευσης.

3. Να προχωρήσει τις ιδιωτικοποιήσεις, που αποτελούν μέρος του νέου πακέτου χρηματοδότησης. Ο υπουργός Οικονομικών κ. Ευάγγελος Βενιζέλος έλαβε ήδη επιστολή από την τρόικα, που του ζητεί να είναι επιχειρησιακά έτοιμο εντός 15 ημερών το Ταμείο Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας, ώστε ένα μήνα μετά να εισφερθούν σε αυτό περιουσιακά στοιχεία (σε πρώτη φάση ποσοστά εισηγμένων και μη δημοσίων επιχειρήσεων) ώστε να αρχίσει η πώληση σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα.

Από την άλλη, θα πρέπει η Ευρωζώνη να βρει το σημείο τομής μεταξύ πολιτικών επιδιώξεων και οικονομικών συμφερόντων ώστε να κλείσει το νέο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα. Τα δεδομένα είναι:

1. Η Ελλάδα χρειάζεται συνολικά 172 δισ. ευρώ από τα μέσα του 2011 έως τα μέσα του 2014. Από αυτά τα 57 δισ. ευρώ θα προέλθουν από το υφιστάμενο πακέτο και άλλα 30 δισ. ευρώ από αποκρατικοποιήσεις. Τα υπόλοιπα 85 - 90 δισ. ευρώ θα πρέπει να τα μοιραστούν κυβερνήσεις, ΔΝΤ και ιδιώτες.

2. Η συμμετοχή των ιδιωτών δεν θα πρέπει να θεωρηθεί πιστωτικό γεγονός.

Το γαλλικό σχέδιο αποτελεί βάση συζήτησης, αλλά θα πρέπει να υποστεί σημαντικές αλλαγές, για να γίνει αποδεκτό από τις τράπεζες. Οι τράπεζες θέλουν να υπάρξει μια συνολική λύση για το ελληνικό χρέος και όχι μια προσωρινή μετακύλιση στο μέλλον του σχεδίου που προβλέπει μικρότερη δανειακή ανάγκη. Γι' αυτό, το International Institute of Finance (IIF) προτείνει μια παραλλαγή του γαλλικού σχεδίου που προβλέπει μικρότερο επιτόκιο, μεγαλύτερες εγγυήσεις, αλλά κυρίως ένα πρόγραμμα επαναγορών ελληνικού χρέους από κάποιον ευρωπαϊκό φορέα στις τρέχουσες χαμηλές αποτιμήσεις, που θα οδηγήσει σε ένα έμμεσο haircut.

Οι τέσσερις στόχοι της κυβέρνησης για το καλοκαίρι

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Η **υπερψήφιση** του Μεσοπρόθεσμου και του πρώτου από τους εκτελεστικούς νόμους που συνοδεύουν την εφαρμογή του, έδωσε μια ανάσα στην ασθμαίνουσα από τον Μάρτιο κυβέρνηση. Ωστόσο, πολλά είναι τα μέτωπα -πέραν των οικονομικών- που παραμένουν ανοικτά.

Για παραδείγμα, στο κοινοβουλευτικό πεδίο απομένει η προετοιμασία και έγκριση από την κυβερνητική πλειοψηφία πολλών ακόμη εκτελεστικών νόμων, οι οποίοι θα κατατίθενται και εντός του Αυγούστου. Οι βασικές προτεραιότητες της κυβέρνησης είναι:

Πρώτον, η εκτόνωση της κοινωνικής έντασης. Οι δύο ημέρες του Μεσοπρόθεσμου και οι σφοδρές συγκρούσεις στην πλατεία Συντάγματος, ξύπνησαν τις εφιαλτικές μνήμες του Μαΐου 2010, όταν τρεις άνθρωποι βρήκαν τραγικό θάνατο στο υποκατάστημα της Μαρφίν. Στο Μέγαρο Μαξίμου «τρέμουν» στην ιδέα του τι μπορεί να συμβεί αν τα πράγματα ξεφυγούν από το έλεγχο της Αστυνομίας, όπως φάνηκε να γίνεται την προηγούμενη Τετάρτη. Ο κ. Γ. Παπανδρέου έχει ζητήσει εξαιρετικά λεπτούς χειρισμούς από τον κ. Χρ. Παπουτσά. Παρασκα-

νιακώς, πάντως, αρκετοί συνάδελφοί του σχολιάζουν αρνητικά τις έως τώρα κινήσεις του. Με δεδομένη την τεταμένη κατάσταση στους δρόμους, ορισμένοι υπουργοί εμφανίζονται σκεπτικοί ως προς την αναγκαιότητα κατάρσεως του νόμου για τις αλλαγές στα πανεπιστήμια σε τούτη τη φάση. Από το άτυπο Υπουργικό της Πέμπτης φάνηκε ότι τουλάχιστον ο ίδιος ο πρω-

Εκτόνωση κοινωνικής έντασης, πλάνο ανασυγκρότησης, διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε κράτος και πολιτικό σύστημα, νέο δάνειο.

θυπουργός (ο οποίος ως τώρα είχε παγώσει τον νέο νόμο-πλαίσιο), έχει ξεπεράσει αυτές τις ενστάσεις και θα προχωρήσει σε όλες τις διαρθρωτικές αλλαγές, περιλαμβανομένων και αυτών στην Παιδεία.

Δεύτερον, η κυβέρνηση και με την ενθάρρυνση από τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και δη του κ. Ζοζέ Μπαρόζο, προσδοκά στην κατάρτιση ενός παράλληλου σχεδίου ανασυ-

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Ράλι» στο υπ. Οικονομικών τον Ιούλιο

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Στη σκληρή πραγματικότητα του Μνημονίου, του Μεσοπρόθεσμου και των νέων μέτρων θα πρέπει να προσγειωθεί πλέον ο νέος υπουργός Οικονομικών κ. Ευ. Βενιζέλος. Η προώθηση τριών σημαντικών νομοσχεδίων, αλλά και η προετοιμασία για τις αλλαγές στο φορολογικό σύστημα και στον περιορισμό του κράτους μέσω των καταργήσεων φορέων του Δημοσίου και την περαιτέρω εξυγίανση των ΔΕΚΟ, είναι οι προτεραιότητες του οικονομικού επιτελείου για τον Ιούλιο. Ο κ. Βενιζέλος, έφερε εις πέρας το δύσκολο έργο της ψήφισης του μεσοπρόθεσμου προγράμματος και του πρώτου εφαρμοστικού του νόμου, αλλά τώρα καλείται να φέρει εις πέρας το ακόμα δυσκολότερο έργο της εφαρμογής των νέων μέτρων.

Οι πολιτικές αναταράξεις, η αλλαγή φρουράς και το ζήτημα της ψήφισης των νόμων, δημιούργησαν μια 15νθήμερη «καλάραση» στους μηχανισμούς του υπουργείου Οικονομικών αναφορικά με τον έλεγχο υλοποίησης του οικονομικού προγράμματος. Πλέον το οικονομικό επιτελείο θα πρέπει να «ανασυνταχθεί» και να περάσει στην ουσία των πραγμάτων, καθώς μέσα στον Ιούλιο:

1. Πρέπει να ολοκληρωθεί και να ψηφιστεί το νέο ενιαίο μισθολόγιο. Το πρώ-

το βήμα προς την κατεύθυνση αυτή ήταν η αναστολή από την 1η Ιουλίου των μισθολογικών ωριμάνσεων και των προαγωγών που πέρασε στον εφαρμοστικό νόμο του μεσοπρόθεσμου προγράμματος. Στόχος των παρεμβάσεων που θα γίνουν θα είναι η εξοικονόμηση 1-1,5 δισ. ευρώ έως το 2014. Η δομή του νέου μισθολογίου θα προβλέπει πολύ χαμηλούς βασικούς μισθούς (στα επίπεδα του ιδιωτικού τομέα), σαρωτι-

Εντός του μηνός πρέπει να περάσει από τη Βουλή το ενιαίο μισθολόγιο, η σύσταση του Ταμείου αποκρατικοποιήσεων και η τακτοποίηση των αυθαιρέτων.

κή περικοπή επιδομάτων (με κριτήριο τη θέση και την εμπειρία κάθε υπαλλήλου) κ.λπ. Οι νέες διατάξεις θα ισχύουν αμέσως για τους νεοπροσλαμβανόμενους, ενώ για τους υφιστάμενους υπαλλήλους το μεταβατικό στάδιο θα είναι ανάλογο της μείωσης αποδοχιών που θα υποστούν (3 - 5 χρόνια). Να σημειωθεί ότι όλα αυτά θα ισχύσουν και για τους εργαζόμενους στις ΔΕΚΟ.

2. Μέσα σε 20 μέρες το πολύ πρέπει να έχει συσταθεί το νέο Ταμείο για τις αποκρατικοποιήσεις. Η Ν.Δ. ψήφισε τις διατάξεις για τη δημιουργία του και τώρα απομένει να βρεθούν τα πρόσωπα κοινής αποδοχής που θα «τρέξουν» του Ταμείου και να περάσουν στον έλεγχο του τα σχέδια των ιδιωτικοποιήσεων. Πρώτα στη λίστα, είναι εκείνα που έχουν να κάνουν με την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων (ΕΥΔΑΠ, ΕΥΑΘ, ΟΠΑΠ, ΔΕΗ, ΟΛΠ, ΟΛΘ κ.λπ.), ενώ ο κ. Βενιζέλος καλείται να λάβει αποφάσεις για το μέλλον των συμβάσεων παραχώρησης και της αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας.

Η δημιουργία του Ταμείου είναι ένα «καυτό» ζήτημα για τρεις λόγους. Πρώτον, πρέπει το συντομότερο δυνατόν να βρεθούν τα άτομα που θα αναλάβουν τη διοίκσή του. Δεύτερον, θεωρείται βέβαιο ότι θα υπάρξουν έντονες κοινωνικές και συνδικαλιστικές αντιδράσεις. Τρίτον, και σημαντικότερο το Ταμείο πρέπει να λειτουργήσει άμεσα για να ξεκινήσει η εισροή κεφαλαίων, που θα αποτελέσουν μάλιστα και μέρος της χρηματοδότησης της Ελλάδας στο νέο πακέτο στήριξης που ετοιμάζεται από την Ευρώπη.

3. Τα υπουργεία Οικονομικών και Περιβάλλοντος πρέπει να περάσουν το νομοσχέδιο για την τακτοποίηση των αυθαιρέτων εντός του μηνός το αργότε-

Η εναλλακτική πρόταση για ομόλογα

Η **παραλλαγή** της γαλλικής πρότασης που βρίσκεται υπό συζήτηση και την έχουν στα χέρια τους και οι Έλληνες τραπεζίτες προβλέπει εναλλακτικά:

1. Για κάθε 100 ευρώ ελληνικών ομολόγων οι ιδιώτες θα εισπράξουν στη λήξη τα 30 ευρώ. Από τα υπόλοιπα 70, τα 50 θα τα επανεπενδύσουν σε ελληνικά 30ετή ομόλογα. Το επιτόκιο προτείνεται να είναι 5,5% ή χαμηλότερο συν τον ελληνικό πληθωρισμό (αντί του ρυθμού ανάπτυξης που πρότεινε η Γαλλία). Με τα υπόλοιπα 20 ευρώ προτείνεται να αγορασθούν άλλα ομόλογα με άριστη πιστοληπτική αξιολόγηση (ΑΑΑ), τα οποία θα εισφερθούν για 30 χρόνια σε ένα όχημα ειδικού σκοπού (SPV). Αυτά μαζί με τους τόκους της 30ετίας θα συνιστούν την εγγύηση των 50 ευρώ, που τοποθετήθηκαν σε ελληνικούς τίτλους.

Στην πρόταση σημειώνεται ότι θα μπορούσαν να ανανεωθούν και τίτλοι που λήγουν πέραν του 2014, έως το 2020 και ανέρχονται σε 205 δισ. ευρώ. Για την επιτυχία του εγχειρήματος θα πρέπει να συμμετέχει το 80% των ομολογιούχων.

2. Να γίνει ανανέωση των ομολόγων που λήγουν με νέα 5ετούς διάρκειας και με επιτόκιο 5,5%. Σε αυτή την περίπτωση, για να είναι επιτυχές το εγχείρημα θα πρέπει να συμμετάσχει το 90% τουλάχιστον των ομολογιούχων. Επίσης, πέραν της επανοποθέτησης με οπιοδήποτε από τους δύο τρόπους, προτείνεται να υπάρξει ένα πρόγραμμα επαναγοράς ελληνικών ομολόγων από τη δευτερογενή αγορά από κάποιον επίσημο φορέα (π.χ. ΕΦΣΦ). Με αυτό τον τρόπο, λόγω των χαμηλών αποτιμήσεων, θα μειωθεί το ονομαστικό χρέος της Ελλάδας (με ένα ευρώ αγοράζεις κανείς σήμερα δύο ευρώ ονομαστικού χρέους). Η πρόταση τελεί υπό συζήτηση με τις κυβερνήσεις.

ρο. Η κυβέρνηση έχει υπολογίσει έσο-

δα της τάξης των 600 εκατ. για φέτος.

Πέραν αυτών των νομοσχεδίων, το οικονομικό επιτελείο θα ανοίξει και τον διάλογο για την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος. Απώτερος στόχος είναι να γίνει λιγότερο γραφειοκρατικό, ενώ αναμένεται η μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων, των συντελεστών ΦΠΑ και η προώθηση δράσεων για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται και το να δοθεί σε ιδιώτες (ελεγκτικές εταιρείες, λογιστικά και φοροτεχνικά γραφεία) ο μηχανισμός εισπράξης των φορολογικών εσόδων. Επίσης, δεν αποκλείεται μέσα στον Ιούλιο να κατατεθεί και το νομοσχέδιο για την καταργηση 40 μικρών φορέων του Δημοσίου, τη συγχώνευση άλλων 25 και το κλείσιμο, συγχώνευση ή εξυγίανση άλλων 10 στους οποίους απασχολούνται 7.000 εργαζόμενοι (περιλαμβάνεται η κρατική τηλεόραση, ο ΕΟΜΜΕΧ, η ΕΤΑ, η ΚΕΔ, ο ΟΔΔΥ κ.ά.).

Στο μέτωπο των ΔΕΚΟ, θα επανεξεταστούν τα πλάνα αναδιάρθρωσης των ΟΣΕ και ΟΑΣΑ, ενώ έχει ζητηθεί από κάθε επιχείρηση να καταρτίσει ένα πρόγραμμα μείωσης δαπανών της κατά 10% (λειτούργειες, μισθολογικές κ.λπ.). Πάντως, για φέτος εκτιμάται ότι τα οικονομικά των ΔΕΚΟ κινούνται εντός στόχων.

Στο άτυπο Υπουργικό της Πέμπτης φάνηκε ότι ο πρωθυπουργός είναι αποφασισμένος να προχωρήσει σε όλες τις διαρθρωτικές αλλαγές, περιλαμβανομένων και αυτών στην Παιδεία.

γκρότησης με κάποια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά. Φιλοδοξούν στο Μαξίμου ότι, εκτός απρόοπτου, ο κ. Παπανδρέου θα καταφέρει να παρουσιάσει στη ΔΕΘ ένα συνεκτικό πλάνο. Δεν αναμένεται, όπως είναι φυσιολογικό, η ανακοίνωση μέτρων ενίσχυσης (άλλωστε κάτι τέτοιο δεν είναι δυνατόν), αλλά έστω προσπάθειες για στήριξη της ανάπτυξης, ώστε τουλάχιστον να συγκρατηθεί ο διαρκώς ανοδικός δείκτης της ανεργίας.

Τρίτον, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο κράτος και το πολιτικό σύστημα. Ο κ. Δ. Ρέππας θα προχωρήσει μέχρι το τέλος του καλοκαιριού και στην υλοποίηση του νόμου για το ενιαίο μισθολόγιο, που σε μεγάλο βαθμό ήταν ήδη έτοιμος από τον προκατόχο του κ. Ιω. Ραγκούση. Στην περίπτωση των δύο ανδρών ισχύει και μια αντίστροφη εκκρεμότητα. Εκείνη της εξυγίανσης των ΔΕΚΟ του υπουργείου Υποδομών, που ξεκίνησε βέβαια ο κ. Ρέππας, αλλά θα πρέπει να ολοκληρωθεί ο κ. Ραγκούσης. Ωστόσο, όπως αλλαγές γίνουν στον δημόσιο τομέα θα γίνουν με τρόπο σταδιακό, ώστε να αποφευχθούν εντάσεις εντός του θέρους. Οι σημαντικότερες αλλαγές που επιθυμεί να κάνει ο κ. Παπανδρέου αφορούν το πολιτικό σύστημα. Ο πρωθυπουργός συζητάσε

πρόσφατα με τους κ. Δ. Ρέππα, Χ. Καστανίδα και Μιλτ. Παπαϊωάννου τις τεχνικές λεπτομέρειες του δημοψηφίσματος. Ο κ. Παπανδρέου επιθυμεί ως το Σεπτέμβριο να είναι έτοιμες όλες εκείνες οι τεχνικές προϋποθέσεις, οι οποίες θα επιτρέψουν τη διεξαγωγή ενός δημοψηφίσματος με πολλαπλά ερωτήματα. Αποδίδει μεγάλη βαρύτητα στο συγκεκριμένο σχέδιο και ασχολείται με αυτό τους τελευταίους δύο μήνες. Από την επιτυχία του εγχειρήματος αυτού θα κριθεί και η τύχη του εκλογικού νόμου, τον οποίο ο κ. Ραγκούσης έχει ετοιμάσει προ έτους και αποτελεί επίσης μια από τις επίμονες θέσεις του πρωθυπουργού. Πιθανότατα θα υπάρξει και μια σύνθεση προτάσεων, όπως εκείνη που πρώτος ο κ. Ρέππας προ καίριου έκανε, για μείωση του αριθμού των βουλευτών στους διακόσιους.

Τέταρτον, ο τρόπος έγκρισης του νέου δανείου. Είναι γνωστό ότι οι κ. Ευ. Βενιζέλος και Χ. Καστανίδης τάσσονται σταθερά υπέρ της έγκρισης από πλειοψηφία 180 βουλευτών. Ο κ. Παπανδρέου προς το παρόν θεωρεί αρκετή την απλή πλειοψηφία των 151. Εφόσον ο πρωθυπουργός συμφωνήσει με την άποψη περί 180, θα πρέπει να θεωρείται σχεδόν αναπόφευκτη η προσφυγή σε πρόωπες κάλπες το φθινόπωρο.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	--------------	--------	--------	--------

Απομακρύνονται οι πρόωρες εκλογές

Ο Γ. Παπανδρέου δεν θα πάρει το ρίσκο, εφόσον δεν επιβαρυνθεί δραματικά το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα

Του **ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Πολιτικό σχεδιασμό που δεν προβλέπει τη προσφυγή στις κάλπες το φθινόπωρο, παρά τα περί του αντιθέτου σενάρια που κυκλοφορούν σε όλα τα κομματικά γραφεία, περιλαμβανομένων αυτών του ΠΑΣΟΚ, φέρεται να εκπονεί ο πρωθυπουργός κ. Γ. Παπανδρέου. Απαραίτητη προϋπόθεση, όμως, για την υλοποίησή του, είναι να μην επιβαρυνθεί δραματικά το πολιτικό και κοινωνικό κλίμα, το κρίσιμο δίμηνο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου, όταν θα αρχίσουν να γίνονται ορατές οι επιπτώσεις των νέων μέτρων, και θα αρχίσει να υλοποιείται το «επώδυνο» πολιτικά πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων που συμφωνήθηκε με την τρόικα.

Ο κ. Γ. Παπανδρέου φέρεται να κατέληξε στην απόφαση να μην πάρει το

Δημοψήφισμα για πραγματικές αλλαγές, εκλογικό νόμο και θέματα μέσων ενημέρωσης.

«ρίσκο» των πρόωρων εκλογών τα τελευταία εικοσιτετράωρα, μετά τη σταθεροποίηση του κλίματος στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, και την υπερψήφιση, έστω με την απώλεια ενός ακόμη «πράσινου» βουλευτή -του κ. Π. Κουρουμπλή- του μεσοπρόθεσμου προγράμματος και του εφαρμοστικού νόμου. Οι επιτελείς του πρωθυπουργού εκτιμούν πως υπό προϋποθέσεις ο κ. Γ. Παπανδρέου είναι σε θέση να ανατάξει τους επόμενους μήνες το πολιτικό κλίμα και να εκπαιδενώσει το δημοσκοπικό προβάδισμα το οποίο καταγράφει στην παρούσα συγκυρία η Ν. Δ. Ως εργασία στην ανωτέρω κατεύθυνση αναφέρονται:

- Η έγκριση της νέας βοήθειας προς τη χώρα ύψους περίπου 120 δισ. ευρώ, η οποία θα απομακρύνει από την ημερήσια ατζέντα το ενδεχόμενο χρεοκοπίας της χώρας.
- Η δρομολόγηση σειράς δημοψηφισμάτων το φθινόπωρο, που κατά πληροφορίες θα αφορά την αλλαγή του εκλογικού νόμου, πιθανές τρο-

Με 151 ψήφους έχει αποφασίσει να φέρει προς έγκριση το νέο Μνημόνιο στη Βουλή ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου, παρότι κορυφαίοι υπουργοί φέρονται να τάσσονται υπέρ της αυξημένης πλειοψηφίας των 180 ψήφων.

ποποιήσεις του Συντάγματος, αλλά και θέματα όπως ο τρόπος λειτουργίας των ΜΜΕ. Μάλιστα, στο Μέγαρο Μαξίμου εκτιμούν πως το εργαλείο του δημοψηφίσματος, εάν αξιοποιηθεί σωστά, είναι πιθανόν να δημιουργή-

σει ρήγματα στο εσωτερικό της Ν. Δ.

- Η διαμόρφωση όρων εξόδου της οικονομίας από τη βαθιά ύφεση της περασμένης διετίας. Στη συγκεκριμένη κατεύθυνση ο κ. Γ. Παπανδρέου αναμένει την αρωγή της Ευρωπαϊκής

Ενώσης, σε συνέχεια σχετικών δηλώσεων των κ. Γιουνκέρ, Μπαρόζο και Σόιμπλε, για τη διοχέτευση κονδυλίων, αλλά και την πραγματοποίηση επενδύσεων στην Ελλάδα, αλλά και στην ενεργοποίηση υπουργών όπως οι κ. Μ.

Χρυσοχοΐδης, Γ. Ραγκούσης και Γ. Παπακωνσταντίνου.

Βασικοί θιασώτες της άποψης να μην πραγματοποιηθούν εκλογές το φθινόπωρο είναι οι κορυφαίοι υπουργοί, όπως οι κ. Δ. Ρέππας, Ανδρ. Λοβέρδος, Μιχ. Χρυσοχοΐδης, Γ. Ραγκούσης και Άννα Διαμαντοπούλου, αλλά και στενοί συνεργάτες του πρωθυπουργού, όπως η κ. Ρεγγίνα Βάρτζελη η οποία πιστώνεται τόσο ότι συνέβαλε καθοριστικά στη σταθεροποίηση του σκηνικού το διάστημα αμέσως μετά το περίφημο τηλεφώνημα Παπανδρέου - Σαμαρά, όσο και την επιτυχή διαχείριση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ στις κρίσιμες ψηφοφορίες του τελευταίου δεκαπενμέρου στη Βουλή. Στο τελευταίο αυτό «μέτωπο» καθοριστική ήταν πάντως και η συμβολή των κ. Β. Εξαρχου, Π. Ευθυμίου και Χρ. Πρωτόπαπα, που πλέον καλούνται από τον πρωθυπουργό στα άτυπα υπουργικά συμβούλια.

Ο λόγος που ο κ. Παπανδρέου επιθυμεί να αποφύγει την εκλογική περίπτωση είναι ότι τη θεωρεί επιζήμια για τη χώρα, αλλά και ότι πιθανότατα οι κάλπες θα τον οδηγήσουν σε προσωπικό αποτυχία. Με βάση τις υφιστάμενες δημοσκοπήσεις το ΠΑΣΟΚ είτε θα ντυθεί είτε θα προκύψει κυβέρνηση συνεργασίας με πιθανότερη εκδοχή την ανάληψη της πρωθυπουργίας από τρίτο πρόσωπο κοινής αποδοχής. Παράλληλα, η θητεία του κ. Γ. Παπανδρέου ως προέδρου του ΠΑΣΟΚ λήγει τον προσεχή Νοέμβριο, οπότε είναι ορατό το σενάριο εκτός από την πρωθυπουργία, σε μικρό διάστημα να χάσει και την ηγεσία του κόμματος.

Πάντως, κρίσιμος παράγοντας σε όλες τις εξελίξεις θα είναι ο ρόλος του κ. Ευ. Βενιζέλου, που πολλοί εντός του ΠΑΣΟΚ εκτιμούν πως έχει στρατηγική ταχέως προσφυγής στις κάλπες, προκειμένου να αποφύγει τη φθορά της μακράς παραμονής στο υπουργείο Οικονομικών. Στο Μέγαρο Μαξίμου αναγνωρίζουν αυτή την πραγματικότητα. Προσθέτουν, όμως, πως εάν από το φθινόπωρο δημιουργηθούν όροι ουσιαστικής ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας θα είναι προς το συμφέρον του κ. Βενιζέλου να «βρίσκεται και ο ίδιος στο κάδρο».

Οι κινήσεις Πάγκαλου

«Μια νύκτα μαγική, σαν την Αργεντινή, να δούμε στο ελικόπτερο, ποιος θα πρωτομπει!». Το σύνθημα αυτό της πλατείας Συντάγματος ήταν η αφορμή του νέου ξεσπάσματος του κ. Θ. Πάγκαλου, ο οποίος επιστρέφει στην επιχειρηματολογία του ακόμη και τα... τανκς, προκαλώντας αντιπρόεδρο, φράινται πλέον να αποσφαηνίζονται και οι πραγματικές του στοχεύσεις. Οποιοσ συνομιλεί τον τελευταίο καιρό με τον κ. Πάγκαλο έχει αντιληφθεί ότι ουδόλως σκέφτεται τον οικειοθελή παροπλισμό του. Το αντίθετο μάλιστα. Ο κ. Πάγκαλος φαίνεται να διεκδικεί πλέον έναν ρόλο που θεωρεί ως τη σημαντικότερη παρακαταθήκη της μακράς πολιτικής του καριέρας. Να λέει ευθαρσώς την πλήρη αλήθεια, όπως τουλάχιστον εκείνος την αντιλαμβάνεται. Εχει βάλει μάλιστα και ένα προσωπικό στίχημα: να επανεκλεγεί με σαυρό, όποτε γίνουν εκλογές. Ένας εκ των συνομιλητών του εξήγησε και την τελευταία του παρέμβαση. «Ο Πάγκαλος μίλησε για τανκς γιατί θέλησε να διαμηνύσει στους πολίτες ότι μετά την "μαγική" νύκτα της Αργεντινής, ακολούθησαν το πρωί τα τανκς που μπήκαν μπροστά στις τράπεζες σε μια απέλπιδα προσπάθεια των κυβερνήσεων να προστατευθούν οι τράπεζες για να μην καταρρεύσει η χώρα». Η ίδια πηγή ήταν απόλυτη και για το αν οι παρεμβάσεις Πάγκαλου βοηθούν την κυβέρνηση. «Προφανώς και βοηθούν τον κ. Παπανδρέου», είπε. «Φτάνει να εννοεί και ο πρωθυπουργός τις ριζικές αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο Δημόσιο για να διασωθεί η Ελλάδα».

Κ. ΖΟΥΛΑΣ

Πέντε ρόλοι σε τρεις ώρες

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

«Πραγματικά είναι μοναδική περίπτωση ο Βενιζέλος. Μέσα σε μόλις τρεις ώρες, κατόρθωσε στη Βουλή να παίξει με επιτυχία πέντε εντελώς διαφορετικούς ρόλους. Μιλούσε στην αντιπολίτευση ως πρωθυπουργέων, απευθυνόταν στους συναδέλφους του με τον αέρα του αντιπροέδρου, εξηγούσε στους πολίτες τα μέτρα ως απολύτως καταρτισμένος υπουργός Οικονομικών, ταυτιζόταν απολύτως με τα βάρη που νιώθουν οι απλοί βουλευτές και ενδιάμεσως διένειμε και τον λόγο σε όλους, υποκαθιστώντας επί της ουσίας τον πρόεδρο της Βουλής».

Η κριτική προέρχεται από παλιό βουλευτή του ΠΑΣΟΚ και είναι απολύτως ενδεικτική του τρόπου που αντιμετωπίζεται ήδη ο κ. Βενιζέλος από ένα σημαντικό τμήμα της πράσινης Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Οποιοι συνομιλίσαν τις τελευταίες ημέρες με βουλευτές του ΠΑΣΟΚ κατέληξαν μάλλον στο ίδιο συμπέρασμα. Ότι ουδείς μεν αμφισβητεί τις εγνωσμένες ικανότητες του νέου πανίσχυρου ανδρός της κυβέρνησης, αλλά όλοι ανησυχούν για τον τρόπο που ο ίδιος θα τις διαχειρισθεί.

Ουδείς μεν αμφισβητεί τις εγνωσμένες ικανότητες του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου, όλοι όμως ανησυχούν για τον τρόπο που ο ίδιος θα τις διαχειρισθεί.

Στοίχημα η συνεργασία Βενιζέλου με τον πρωθυπουργό, αλλά και τους άλλους υπουργούς.

τον πρωθυπουργό, αλλά και από τη συνεργασία του με την «υπόλοιπη» κυβέρνηση. Και στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται ότι ήδη καταγράφονται οι σοβαρές επιφυλάξεις τουλάχιστον δύο υπουργών για τον τρόπο που ασκείται ο συντονισμός του κυβερνητικού σχήματος. Πληροφορίες θέλουν τους κ. Μιχ. Χρυσοχοΐδη και Χρ. Παπουτσά να μην κρύβουν την εκπλήξη τους όταν την εβδομάδα που πέρασε ο υπουργός Οικονομικών λέγεται ότι τους τηλεφώνησε –ως αντιπρόεδρος– για να τους δώσει κατευθύνσεις για τα χαρτοφυλάκιά τους, χωρίς να είναι σαφές αν τούτο έγινε κατόπιν συνεννόησής του με τον κ. Παπανδρέου. Σημειώτουν δε, ότι και άλλοι υπουργοί ήδη αντιδρούν στην παράδοση αυτή νέα λειτουργία της κυβέρνησης, προτιμώντας στις δημόσιες παρεμβάσεις τους (όπως π. χ. η Άννα

Διαμαντοπούλου) να εστιάζουν μόνον στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο των τομέων ευθύνης τους. Ο δε έτερος αντιπρόεδρος κ. Θ. Πάγκαλος αποφεύγει μεν επί του παρόντος οποιαδήποτε αναφορά θα μπορούσε να εκληφθεί ως αμφισβήτηση του κ. Βενιζέλου, πλην όμως ήδη επιχειρεί να καταστήσει σαφές ότι δεν είναι διατεθειμένος να συνεπωμισθεί το κόστος τυχόν εσφαλμένων επιλογών του ομολόγου του.

Όλα τούτα, που ευλόγως εκλαμβάνονται από τους πολίτες ως παρακινημένοι μικροκομματισμοί, μικρή σημασία έχουν, βέβαια, μπροστά στη σκληρή πραγματικότητα των αριθμών. Τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου, όπως όλοι στην κυβέρνηση παραδέχονται, θα γίνει ούτως ή άλλως το επόμενο «ταμείο», καθώς τότε θα καταδειχθεί αν το μεσοπρόθεσμο σχέδιο έχει τύχη βάσει και των εσόδων που προσδοκούνται από τουριστικό ρεύμα Ιουλίου και Αυγούστου. Τότε, όπως είπε και ο βουλευτής του προλόγου, θα κριθεί αν ο κ. Βενιζέλος θα αναγκαστεί να «παίξει» και πρωταγωνιστικό ρόλο σε ένα δράμα με συμπτωταγωνιστή τον κ. Γ. Παπανδρέου...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ**

Τελικώς, μόνον οι... έμπρακτες προειδοποιήσεις-απειλές ανταρσίας αποδείχθηκαν στο εσωτερικό της κυβέρνησης πλειοψηφίας αξιόπιστες: Ο μοναδικός εκ των πρασίνων που σήκωσε το πολιτικό βάρος της καταψήφισης του μεσοπρόθεσμου προγράμματος ήταν ο κ. Π. Κουρουμπλής, ο οποίος είχε δώσει πρόγνωση των «αντικυβερνητικών» διαθέσεών του, όταν πριν από μερικές εβδομάδες έδινε μια ακόμα αρνητική ψήφο σε νομοθετική πρωτοβουλία του οικονομικού επιτελείου. Τότε, ήταν μια διάταξη-κρίση που αφορούσε την παροχή νέων εγγυήσεων στις τράπεζες. Προκλήθηκε η Μεσοπρόθεσμο.

Και μπορεί ο κ. Κουρουμπλής να ήταν ο μόνος που έκανε πράξη τις απειλές του, ωστόσο, δεν ήταν ο μόνος που τις εκτόξευε. Στους διαδρόμους της Βουλής, σε κλειστές κομματικές παρέες, κι άλλοι πράσινοι συνάδελφοί του εξομολογούνταν πως προβληματίζονταν και ως γνωστόν, δύο εξ αυτών, οι κ. Αλ. Αθανασιάδης και Θ. Ρομπόπουλος, σε εμφανίσεις τους σε ΜΜΕ, εμφανιζόνταν πιο «επιθετικοί» απ' όλους. Αργότερα, αποδείχθηκαν και «άσφαιροι».

Ο κ. Αθανασιάδης έλαβε αρνητική θέση, χρονολογικά, πρώτος. Στο πρόσωπό του ήταν που έως την τελευταία στιγμή επικεντρώνονταν κυρίως οι προσπάθειες να μεταπειστεί. Είναι χαρακτηριστικό πως ο βουλευτής Κοζάνης εξασφάλισε μέχρι και τη συνάντησή με τον ισχυρό άνδρα της κυβέρνησης, κ. Ευ. Βενιζέλο, την παραμονή της ψηφοφορίας.

Στο διάστημα αυτό της αβεβαιότητας ως προς την «ψήφο Αθανασιάδη», μηνύματα στην ηγεσία της κυβέρνησης πλειοψηφίας έφταναν αναφορικά και με την κ. Χρύσα Αράπογλου. Η βουλευτής Θεσσαλονίκης εμφανιζόταν το ίδιο «επικίνδυνη». Την αβεβαιότητα άρχιζε να διαδέχεται ένας εκνευρισμός. Η κόκκινη γραμμή του ξεπεράστηκε μόλις άρχισαν να γίνονται γνωστές και οι «αντάρτικες» διαθέσεις του κ. Θ. Ρομπόπουλου.

«Έγκαταλείπω! Τι να πα;» αναρωτιόταν ρητορικά, δίχως να περιμένει απάντηση-παλάτιο στέλεχος της Κ. Ο. του ΠΑΣΟΚ παραμονή της ψηφοφορίας. «As κάνουν ό, τι θέλουν. As κάνει ο καθένας ό, τι θέλει. Όλοι μας έχουμε συνείδηση του τι διακυβεύεται εδώ» συμπλήρωσε, αποτυπώνοντας με εξαιρετική σαφήνεια την αίσθηση «εγκατάλειψης» που φάνηκε να χα-

Στους διαδρόμους της Βουλής ακούγονταν πολλά ονόματα... ανταρτών, όλοι όμως είχαν αντιληφθεί τη στάση του κ. Π. Κουρουμπλή.

Πώς οι... απειλές για καταψήφιση κατέληξαν σε ψήφιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος.

ρακτηρίζει πλέον το τμήμα εκείνο της ηγετικής ομάδας η οποία, υποτίθεται, έχει και την ευθύνη του «ελέγχου» της πράξης Κ. Ο. Η κατάσταση έμοιαζε με ελεγχόμενη...

Μια πιο ψυχραία φωνή, πάντως, ψιθύριζε στο Περιστέρι ότι δεν θα πρέπει να υπάρχει ιδιαίτερη ανησυχία, υποστηρίζοντας πως σε εξέλιξη βρίσκεται απλώς ένα παιχνίδι εντυπώσεων για «ψηφοθηρικούς λόγους»: Αράπογλου και Ρομπόπουλος εκλέγονται στην ίδια εκλογική περιφέρεια, έλεγε χαρακτηριστικά.

Ο συντοπίτης της κ. Αράπογλου είχε επίσης την ευκαιρία να έχει ιδιαίτερη συνομιλία με τον (επίσης εκ Θεσσαλονίκης) κ. Βενιζέλο πριν από την ψηφοφορία της περασμένης Τετάρτης. Και αν ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης τα κατάφερε με τους κ. Αθανασιάδη και Ρομπόπουλο -καθώς αμ-

φότεροι και παρά τις «απειλές» τους υπερψήφισαν το Μεσοπρόθεσμο-δεν αποδείχθηκε το ίδιο αποτελεσματικός με τον κ. Κουρουμπλή. Όχι ότι δεν το προσπάθησε, ακόμα και εντός της Ολομέλειας: Ήταν δε τόσο το «πάθος» του να πείσει τον «αντιρροιστή», που κάθισε δίπλα του και συνομιλούσε επί ώρα μαζί του στα βουλευτικά έδρανα, επιδεικνύοντας προς στιγμήν «αδιαφορία» για τα όσα «επερί την οικονομική πολιτική ο μόνος ανελών στο βήμα εκείνη την ώρα επικεφαλής του ΣΥΡΙΖΑ. «Ακούστε με, κύριε Βενιζέλο, και αφήστε τον κ. Κουρουμπλή που προσπαθεί να τον πείσει», παραπονέθηκε αστειοεύμενος ο κ. Αλ. Τσιπράς, κερδίζοντας πάντως έτσι την προσοχή του υπουργού Οικονομικών...

Η επιλογή της κ. Αράπογλου, το αποτέλεσμα της Πέμπτης, να καταψηφιστεί -εκτός γραμμής- ορισμένα από τα άρθρα του εφαρμοστικού νόμου, απλά ήρθε να επιβεβαιώσει τη ρευστότητα που επικρατεί - και ως προς τον «έλεγχο» των βουλευτών, στην πράσινη πλειοψηφία. Πολλοί τη θεωρούν προμήνυμα και άλλων, ανόλογου χαρακτήρα, μελλοντικών «διαρροών».